

8. hét

Témák:

- Formális deriválás
- Érintő egyenlete
- Magasabb rendű deriváltak
- Implicit függvény deriválás
- Érintő meghatározása implicit módon megadott függvényre. (Ha belefér...)

Órai feladatok:

Néhány alapderivált

1. Inverz függvény deriválással: $(\arccos)'(x) = ?$
2. Hiperbolikus $\operatorname{th}(x)$ és $\operatorname{cth}(x)$ deriváltja?

Formális deriválás (tört, hatvány, összetett függvény, trigonometrikus, inverz.

Az alapderiváltak és a deriválási szabályok segítségével határozzuk meg $f'(x)$ -et, ha

3.

$$f(x) := 6x^4 - 7x^3 + 4x^2 + 2x - 1,$$

4.

$$f(x) = \frac{\sqrt{x} - 1}{\sqrt{x} + 1},$$

5.

$$f(x) = (x^3 - 2x^2 + 5x + 7)^{40},$$

6. Ha f differenciálható függvény, mi a deriváltja az alábbiaknak:

$$\ln f(x), \quad e^{f(x)}.$$

Konkrét függvényekre alkalmazva, pl. $f(x) = \sin(x)$, ill. $f(x) = \ln(x)$.

Logaritmikus deriválás, $g(x)^{h(x)}$ alakú függvények.

Hangsúlyozzuk, hogy 8^x deriváltja NEM EGYENLŐ azzal, hogy $x8^{x-1}$ (!!!)

7. $y = (\sin x)^x$

8. $y = x^{2x+3}$

Érintő egyenes (El kell mondani az érintő egyenes képletét általában.)

Egyenes egyenlete általában: $y = mx + b$.

Az f függvény (x_0, y_0) pontját tekintjük, ahol $y_0 = f(x_0)$. A ponthoz húzott érintő egyenes meredeksége $m = f'(x_0)$. Az egyenes egyenlete: $y = f'(x_0)(x - x_0) + y_0$.

9. Írjuk fel az érintő egyenletét az $y = (x+1) \cdot \sqrt[3]{3-x}$ egyenletű görbe $P_0(-1, 0)$ pontjában.
10. Az $y = 2 + x - x^2$ görbe mely pontjaiban párhuzamos az érintő az x tengellyel?
11. Az $y = x^3 - x + 1$ görbe mely pontjaiban párhuzamos az érintő az $y = 2x - 1$ egyenessel?

Magasabb rendű deriváltak

12. Határozzuk meg $f^{(5)}(x)$ -et, ha

(a) $f(x) = x^5$

(b) $f(x) = x^4 \ln x$

13. Legyen $f(x) = x \ln x$. Mennyi $f'(x)$, $f''(x)$, $f^{(n)}(x)$?

Implicit függvény (*Ha belefér*)

14. Milyen implicit függvények vannak benne elrejtve: $x^2 + y^2 = 1$?

Implicit függvény deriválás (*Ha belefér...*)

Határozza meg az alábbi implicit módon megadott függvények első (esetleg második) deriváltját:

15. $x^2 + y^2 = 1$

16. $y^4 + 3y - 4x^3 = 5x + 1$

Implicit függvény érintő egyenes (*Ha belefér...*)

17. Írja fel az érintők egyenletét a megadott pontokban:

(a) $x^2 + y^2 = 1$, a pont $P(1/2; \sqrt{3}/2)$.

(b) $y^4 + 3y - 4x^3 = 5x + 1$, a pont $P_0(1; -2)$.